

ÜNİTE 1 TRAFİK MEVZUATI

■ Ünite ile ilgili açıklama : Kanun ve yönetmelikler bilinmeli ve trafik tanımları çok iyi öğrenilmeli. Diğer konuları anlamamanın temel adımı tanımların çok iyi bilinmesidir. Bu ünite de bir çok kurallar vardır ve bu kurallar çok iyi anlaşılmalı sınavda en çok soru kapasitesi olan Ünite 1. Ünite de ki temel kurallardır. Anlaşılmadan bir sonraki ünite ve konulara geçmeyiniz

Sınavda 50 soru sorulmaktadır

KONU 1

2918 SAYILI KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU

2918 karayolları trafik kanunu 18 Haziran 1985’de yürürlüğe girmiştir.

AMAÇ : Karayolunda can ve mal güvenliği yönünden, trafik düzeninin sağlanması ve bütün konularda alınacak önlemleri belirlemektir.

KAPSAM: 2918 sayılı kanun trafik ile şartları, kanunları, hak ve mesuliyetleri ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumluluklarını, çalışma usullerini ve diğer bir çok hükümlerini belirlemektir.

Bu kanun karayollarında uygulanır ancak aksine bir hüküm yoksa;

- a- Karayolu dışındaki alanlardan kamuya açık olanlar ile park , bahçe , park yeri garaj yolcu ve eşya terminali servis ve akaryakıt istasyonlarında karayolu taşıt trafiği için faydalanan yerler ile,
- b- Erişme kontrollü karayolunda ve para ödenerek yararlanılan karayollarının kamuya açık kesimlerinde ve belirli bir karayolunun bağlantısını sağlayan deniz, göl ve akarsular üzerinde kamu hizmeti gören araçların, karayolu araçlarına ayrılan kısımlarında da bu kanun hükümleri uygulanır.

TRAFİK İLE İLGİLİ GÖREVLİ KURULUŞLAR, KOMİSYONLAR GÖREV VE YETKİLERİ

1-Karayolu Güvenliği Yüksek Kurumu: Kurumun başkanı Başbakan’dır. Üyeleri; Adalet, İçişleri, Maliye, Milli Eğitim, Bayındırlık ve İskan, Sağlık, Ulaştırma, Orman Bakanları ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakan ile Jandarma Genel Komutanı, Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı, Emniyet Genel Müdürü ve Karayolları Genel Müdüründen oluşur.

Karayolu Güvenliği Yüksek Kurulu, Trafik Hizmetleri Başkanlığınca hazırlanarak, Karayolu Trafik Güvenliği Kurulunca uygun görülen önerileri değerlendirerek karara bağlar ve kararlarının yaşama geçirilmesi için gerekli koordinasyon önlemlerini belirler. Kurul yılda 2 defa olağan, Başbakanın gerek görmesi halinde de olağanüstü gündemle toplanır.

2-Karayolu Trafik Güvenliği Kurumu : Kurumun başkanı Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Hizmetleri başkanıdır. Üyeleri; Karayolu Güvenliği Yüksek Kurulu, Jandarma Genel Komutanlığı, T.S.E Başkanlığı, Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu Başkanlığıdır. Kurul ayda bir toplanır, zorunlu hallerde de başkan tarafından toplantıya çağırılabilir.

3- Emniyet Genel Müdürlüğü Görev Ve Yetkileri

- Araçlarda bulundurulması gerekli belgeleri ve gereçleri sürücülerin kurallara uyup uymadığını denetler
- Duran ve akan trafiği düzenler
- Araçların tescil işlemlerini yapar, belge ve plakalarını verir.
- Kaza tutanağını hazırlar (düzenler).
- Trafik suçu işleyenleri tespit eder.
- Sürücülerin belgelerini verir.

4- Karayolları Genel Müdürlüğünün Görev ve Yetkileri:

- Yapım ve Bakımdan sorumlu olduğu karayollarında düzenleme ve işaretlemeleri yapar.
- Karayollarında işaretleme standartlarını tespit ve kontrol eder
- Karayollarındaki hız sınırlarını belirler ve işaretler.
- Araçların ağırlık kontrollerini yapar, eksik görülenler hakkında suç ve ceza tutanağı düzenler.
- Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapar, yaptırır veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik eder, uygun olanları tasdik eder.

5- Milli Eğitim Bakanlığı (M.E.B) Görev ve Yetkileri:

- Motorlu araç sürücülerinin yetiştirilmesi için sürücü kursları açar, özel sürücü kursu açılmasına izin verir ve bunları denetler.
- Resmi ve özel kurslarda eğitilenlerin sınavlarını yapar, sınavlarda başarılı olanların sertifikalarını verir.
- Okul öncesi, okul içi ve okul dışı trafik eğitimi düzenler.
- Trafik genel eğitim planları hazırlar ve ilgili kuruluşlarla iş birliği yaparak uygular.
- İlköğretim ve ortaöğretim okullarının ders programlarına eğitim amacı ile zorunlu uygulamalı trafik ve ilkyardım derslerini koyar.
- Çocuk trafik eğitim parklarının yapılma, açılma, eğitim, denetim ve çalışma esaslarını belirler.

6- Sağlık Bakanlığının Görev ve Yetkileri:

- Karayollarında ki, trafik kazaları ile ilgili ilk ve acil yardım hizmetlerini planlar ve uygular.
- İlkyardım istasyonları kurar ve personel atar (Acil Yardım Ambulansı bulundurur).
- Trafik kazalarında yaralananları en kısa zamanda sağlık hizmetlerinden istifadelerini temin etmek üzere, İçişleri Bakanlığının ve Kara Yolları Genel Müdürlüğü'nün uygun görüşü de alınarak karayolları üzerinde ilkyardım istasyonları kurar, bu istasyonlara gerekli personeli, araç ve gereci sağlar.

7- Tarım, Orman ve Köy İşleri Bakanlığının Görev ve Yetkileri:

- Köy yollarında gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yapar
- Kanun ve yönetmeliklerle çıkarılan köy yolları için verilen trafikle ilgili diğer görevleri yapar

8- Ulaştırma Bakanlığının Görev ve Yetkileri:

- Karayolu taşımasına ilişkin gerekli koordinasyonu sağlar

9- Çevre Bakanlığının Görev ve Yetkileri:

- 2872 sayılı çevre kanunu ile ilgili görevleri yapar

10-Belediye Trafik Birimlerinin Görev ve Yetkileri:

- Sorumlu olduğu yolun yapısını, trafik düzenini ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurur.
- Yol, kavşak düzenleri ve işaretlemeleri yapar
- Açık ve kapalı park yerleri, alt ve üst geçitleri yapar, yaptırır, işletir veya işletilmesine izin verir.
- Taşıt yollarında trafiği tehlikeye düşüren engelleri, gece veya gündüze göre kolayca görülebilecek şekilde işaretler ve ortadan kaldırır.
- Karayolu yapısında ve üzerinde yapılacak çalışmalarda gerekli tedbirleri alır, aldırır ve denetler

Çocuklar için trafik eğitim tesisleri yapar, yapılmasını sağlar.

KONU 2

GENEL TANIMLAR

Trafik: Yayaların, hayvanların ve araçların karayolları üzerindeki hal ve hareketleridir.

Karayolu (yol): Trafik için kamunun yararına açık olan arazi şeridi, köprü ve bu tür alanların genel adıdır.

Araç: Karayollarında kullanılabilen motorlu, motorsuz ve özel amaçlı taşıtlar ile lastik tekerlekli traktör ve iş makinesine verilen genel ad.

Taşıt : Karayollarında insan, hayvan ve yük taşımaya yarayan araçlardır.

Sürücü: Karayolunda, motorlu veya motorsuz araçları (taşıtları) sevk ve idare eden kişi.

Şoför : Karayolunda, ticari olarak tescil edilmiş aracı süren kişi.

Yolcu: Sürücü ve hizmetli dışında araçta bulunan kişilere denir.

Trafik işaretleri: Trafiği düzenlemek amacı ile kullanılan; trafik görevlilerinin işaretleri ışıklı ve sesli cihazları, levhalar yer ve yön çizgilerine verilen ada denir.

Geçiş Üstünlüğü: Görev sırasında, belirli araç sürücülerinin can ve mal güvenliğini tehlikeye sokmamak şartı ile trafik kısıtlama veya yasaklarına bağlı olmamalarıdır.

Geçiş Hakkı : Yayaların ve araç kullananların diğer yaya ve araç kullananlara göre yolu kullanma sırasındaki öncelik hakkıdır.

Durma: Kırmızı ışık, yetkililerin dur işareti, yol kapanması gibi, her türlü trafik zorunlulukları nedeniyle aracın durdurulmasıdır.

Duraklama: Trafik zorunlulukları dışında araçların, insan indirmek ve bindirmek, eşya yüklemek, boşaltmak veya beklemek amacı ile kısa bir süre için durdurulmasıdır. Bu süre en fazla 5 dakikadır.

Park etme: Aracın durma ve duraklamasının dışında uzun süre bırakılmasıdır.

Trafik Kazası: Karayolu üzerinde hareket halinde olan bir veya birden fazla aracın karıştığı ölüm yada maddi hasarla sonuçlanan trafik olayıdır.

Mülk: Devlete, kamuya, gerçek yada tüzel kişilere ait olan taşınmaz mallardır.

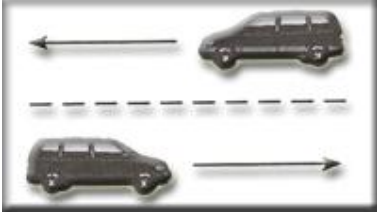
Yerleşim Birimi (yeri): Kendisine ulaşan karayolları üzerinde sınırının, başlangıcı ve bitimi bir işaret levhası ile belirlenmiş olan yerleşme, çalışma ve barınma amacı ile insanların yararlandıkları yapı ve tesislerin bir arada bulunduğu karayolu trafiğine etkileri tespit edilmiş ve idari taksimatla belirlenmiş olan il, ilçe, köy veya mezra gibi yerlerdir.

Yaya: Karayolunda bulunan hareketli veya hareketsiz haldeki insandır.

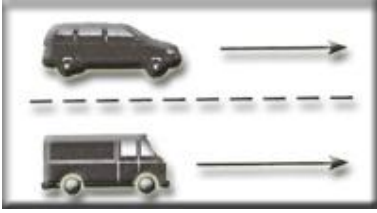
Trafikten men: Yetkililerce kanunda belirtilen hallerde araçla ilgili belgelerin alınması ve aracın belirli bir yere çekilerek trafikten alıkonulmasıdır.

KARAYOLU İLE İLGİLİ TANIMLAR

İki Yönlü Karayolu: Taşıt yolunun her iki yöndeki taşıt trafiği için kullanıldığı karayoludur.

Tek Yönlü Karayolu: Taşıt yolunun yalnız bir yöndeki taşıt trafiği için kullanıldığı karayoludur.

Bölünmüş Karayolu: Bir yöndeki trafiğe ait, taşıt yolunun bir ayırıcı ile belirli şekilde diğer taşıt yolundan ayrılmasıyla meydana gelen karayoludur.

Bağlantı Yolu: Bir kavşak yakınında, karayolu taşıt yollarının birbirine bağlanmasını sağlayan kavşak alanı dışında kalan ve bir yönlü trafiğe ayrılmış olan karayoludur.

Erişme Kontrollü Karayolu (Otoyol): Özellikle transit trafiğe tahsis edilen, belirli yerler ve şartlar dışında giriş ve çıkışın yasaklandığı, yaya, hayvan ve motorsuz araçların giremediği, ancak izin verilebilen motorlu araçların yararlandığı ve trafiğin özel kontrole tabi tutulduğu karayoludur.

Taşıt Yolu (Kaplama) : Karayolunun genel olarak taşıt trafiğince kullanılan kısmıdır.

Bisiklet Yolu: Karayolunun, sadece bisikletlilerin kullanımına ayrılan kısmıdır.

Geçiş Yolu: Araçların bir mülke girip çıkması için yapılmış olan yolun karayoluna bağlanan ve karayolu sınır çizgisi içinde kalan kısmıdır.

Anayol : Ana trafiğe açık olan ve bunu kesen karayolundaki trafiğin bu yolu geçerken veya bu yola girerken ilk geçiş hakkını vermesi gerektiği işaretlerle belirlenmiş karayoludur.

Anayolda bulunan işaret levhaları:

Tali Yol: Genel olarak üzerindeki trafik yoğunluğu bakımından bağlandığı yoldan daha az önemde olan yoldur.

Tali yolda bulunan işaret levhaları:

Tehlikeli Eğim: Araçların emniyetle seyretmesi için vites küçültülmesi gereken yoldaki uzunluk yada açıdır.

Kavşak : İki yada daha fazla yolun birleşmesi ile oluşan ortak alandır.

Banket: Yaya yolu ayrılmamış karayolunda, taşıt yolu kenarı ile şev başı veya hendek iç üst kenarı arasında kalan ve olağan olarak yayaların ve hayvanların kullanacağı zorunlu hallerde de araçların faydalanabileceği kısımdır.

Yaya Yolu (Yaya Kaldırımı): Karayolunun, taşıt yolu kenarı ile gerçek veya tüzel kişilere ait mülkler arasında kalan ve yalnız yayaların kullanımına ayrılmış olan kısımdır.

Şerit: Taşıtların bir dizi halinde güvenle seyretmeleri için taşıt yolunun çizgilerle ayrılmış bölümüdür.

Okul Geçidi: Genel olarak okul öncesi, ilköğretim ve orta dereceli okulların çevresinde özellikle öğrencilerin geçmesi için taşıt yolundan ayrılmış ve bir trafik işareti ile belirlenmiş alandır.

Yaya Geçidi: Taşıt yolunda, yayaların güvenli geçme bilmelerini sağlamak üzere trafik işaretleri ile belirlenmiş alanlardır.

Alt Geçit: Karayolunun, diğer bir karayolu veya demiryolunun alttan geçmesini sağlayan yapıdır.

Üst Geçit: Karayolunun, diğer bir karayolunun veya demiryolunun üstten geçmesini sağlayan yapıdır.

Demiryolu Geçidi (Hemzemin Geçit): Karayolu ile demiryolunun aynı seviyede kesiştiği bariyerli veya bariyersiz geçitlerdir.

Ada: Yayaların geçme ve duraklamalarına, taşıtlardan inip binmelerine yarayan, trafik akımını düzenleme ve trafik güvenliğini sağlamak amacıyla yapılmış olan, araçların bulunamayacağı koruyucu tertibatla, belirlenmiş bölüm ve alandır.

Platform: Karayolunun, taşıt yolu (kaplama) ile yaya yolu, kaldırım veya banketinden oluşan kısımdır.

Ayırıcı: Taşıt yollarını veya yol bölümlerini birbirinden ayıran, bir taraftaki taşıtların diğer tarafa geçmesini engelleyen ve zorlaştıran karayolu yapısı, trafik tertibatı veya gereçtir.

Durak: Kamu hizmeti yapan yolcu taşıtlarının, yolcu ve hizmetlilerini bindirmeleri, indirmeleri veya duraklamaları için yatay ve düşey işaretlerle belirlenmiş yerdir.

Garaj: Araçların genellikle uzun süre durmaları için kullanılan, bakım veya servisinin de yapılabileceği kapalı veya açık yerlerdir.

Terminal: İnsan veya eşya taşımalarında, araçların indirme, bindirme, yükleme, aktarma yaptıkları ve ayrıca bilet satışı ile bekleme, haberleşme, şehir ulaşımı ve benzeri hizmetlerin de sağlandığı yerdir. Bunlardan sadece, insan taşımalarında kullanılanlara "yolcu terminali", eşya taşımalarında kullanılanlara "eşya terminali" denir.

Servis İstasyonu: Karayolunda seyreden araçların bakım, onarım, yağlama ve yıkama gibi işlerin yapıldığı tesislerdir.

Muayene İstasyonu: Araçların niteliklerini tespit ve kontrol edebilecek cihaz ve personel bulunan ve teknik kontrolü yapılan yerdir.

Araç Tartı İstasyonu: Araçların yüklü veya yüksüz olarak sabit veya taşınabilir cihazlarla tartıldığı yerdir.

İşaretleme: Taşıt yolu ile bordür, ada, ayırıcı, oto korkuluk gibi karayolu elemanları üzerindeki çeşitli renkte çizgi, şekil, sembol, yazı yansıtıcı ve benzeri ile özel bir talimatın aktarılmasını sağlayan tertibattır.

ARAÇLARA İLİŞKİN TANIMLAR

Otomobil: Sürücüsünden başka en çok 7 oturma yeri olan, insan taşımak için imal edilmiş motorlu taşıttır.

Minibüs: Sürücüsünden başka 8-14 oturma yeri olan, insan taşımak için imal edilmiş motorlu taşıttır.

Otobüs: Yapısı itibarıyla sürücüsünden başka en az 15 oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu taşıttır. Treybüsler de bu sınıfa dahildir.

Kamyonet: İzin verilebilen azami yüklü ağırlığı 3500 kilogramı geçmeyen ve yük taşımak için imal edilmiş motorlu taşıttır.

Kamyon: İzin verilebilen azami yüklü ağırlığı 3500 kilogramdan fazla olan ve yük taşımak için imal edilmiş olan motorlu taşıttır.

Çekici: Römork ve yarı römorkları çekmek için imal edilmiş olan ve yük taşımayan motorlu taşıttır.

Arazi Taşıtı: Karayollarında yolcu veya yük taşıyabilecek şekilde imal edilmiş olmakla beraber bütün tekerlekleri motordan güç alan veya alabilen motorlu taşıtlardır.

Motosiklet: İki veya üç tekerlekli sepetli veya sepetsiz motorlu araçlardır. Bunlardan karoseri yük taşıyabilecek şekilde sandıklı veya özel biçimde yapılmış olan ve yolcu

taşımalarında kullanılamayan üç tekerlekli motosikletlere "yük motosikleti" (triportör) denir.

Motorlu Bisiklet: Silindir hacmi 50 santimetre küp'ü geçmeyen içten yanmalı motorla donatılmış ve imal hızı saatte 50 kilometreden az olan bisiklettir.

Bisiklet: En çok üç tekerleği olan ve üzerinde bulunan insanın adale gücü ile pedal veya el ile tekerleği döndürmek suretiyle hareket eden ve yolcu taşımalarında kullanılmayan motorsuz taşıtlardır.

Lastik Tekerlekli Traktör: Belirli şartlarda römork ve yarı römork çekebilen ancak ticari amaçla taşımada kullanılmayan tarım aracıdır.

İş makineleri: Yol inşaat makineleri ile benzeri tarım, sanayi, bayındırlık, milli savunma ile çeşitli kuruluşların iş ve hizmetlerinde kullanılan ; iş amacına göre üzerinde çeşitli ekipmanlar monte edilmiş; karayolunda insan, hayvan, yük taşımada kullanılmayan motorlu araçlardır.

Tramvay: Genellikle yerleşim birimleri içerisinde insan taşımada kullanılan, karayolunda tekerlekleri raylar üzerinde hareket eden ve hareket gücünü dışardan sağlayan taşıttır.

Özel Amaçlı Taşıt: Özel amaçla insan veya eşya taşımak için imal edilmiş olan ve itfaiye can kurtaran, cenaze, naklen yayın ve kayıt(radyo, sinema, televizyon), kütüphane, araştırma araçları ile bozuk veya hasara uğramış taşıt ve araçları çekmek, taşımak veya kaldırmak gibi özel işlerle kullanılan motorlu araçtır.

Okul Taşıtı: Genel olarak okul öncesi, ilköğretim ve orta dereceli okulların öğrencileri ile sadece gözetici ve hizmetlilerin taşınmalarında kullanılan taşıttır.

Römork: Motorlu araçla çekilen insan veya yük taşımak için imal edilmiş motorsuz taşıttır.

Yarı Römork: Bir kısmı motorlu taşıt veya araç üzerine oturan taşıdığı yükün ve kendi ağırlığının bir kısmı motorlu araç tarafından taşınan römorktur.

Hafif Römork: Azami yüklü ağırlığı 750 kilogramı geçmeyen römork veya yarı römorktur.

Taşıt Katarı: Karayolunda, birbirim olarak seyretmek üzere birbirine bağlanmış en çok iki römorktan oluşan taşıttır.

Gabari : Araçların, yüklü veya yüksüz olarak karayolunda

güvenli seyirlerini temin amacı ile uzunluk, genişlik ve yüksekliklerini belirleyen ölçülerdir.

Taşıma sınırı (kapasite): Bir aracın güvenli taşıyabileceği en çok yük ağırlığı veya yolcu ve hizmetli sayısıdır.

Azami Ağırlık: Taşıtın güvenli taşıyabileceği azami yük ile birlikte ağırlığıdır.

Yüksüz Ağırlık: Üzerinde insan veya eşya (yük) bulunmayan ve akaryakıt deposu dolu olan bir aracın taşınması zorunlu alet, edevat ve donatımı ile birlikte toplam ağırlığıdır.

Yüklü Ağırlık: Bir taşıtın yüksüz ağırlığı ile taşınmakta olduğu sürücü, hizmetli yolcu ve eşyanın toplam ağırlığıdır.

Dingil Ağırlığı: Araçların karayolu yapılarından güvenle ve yapıya zarar vermeden geçebilmeleri için saptanan dingil ağırlığıdır.

Azami Toplam Ağırlık: Araçların karayolu yapılarından güvenle ve yapıya zarar vermeden geçebilmeleri için saptanan toplam ağırlıktır.

KONU 3

TRAFİK İŞARETLERİNİN KORUNMASI ANLAMALARI VE BUNLARA UYMA MECBURİYETİ

Karayolu yapısı üzerine trafiği güçleştirecek, tehlikeye sokacak veya engel yaratacak, trafik işaretlerinin görünmesini engelleyecek veya güçleştirecek şekilde, bir şey koymak, atmak, dökmek, bırakmak ve benzeri hareketlerde bulunmak ,trafik işaretlerini ve karayoluna ait diğer yapı ve güvenlik tesislerinin; üzerine yazı yazarak çizerek, kırarak, delerek, sökerek veya başka şekillerde bozarak, yerlerini değiştirmek veya ortadan kaldırmak yasaktır.

Bozukluk ve eksiklikler yolun yapım ve bakımında sorumlu kuruluşça giderilir. Masraflar sorumlusuna ödettirilir. Ayrıca para cezası uygulanır.

TRAFİK POLİSİNİN TRAFİĞİ YÖNETME HAREKETLERİ

Yolun Trafiğe Açık Olması Hali: Trafik polisinin duruş pozisyonuna göre; Kollarının ve omuz istikametindeki yollar trafiğe açık ön ve arka cephesi ise trafiğe kapalıdır.

Yolun Bütün Yönler Kapalı Olması Hali: Trafik polisinin duruş pozisyonuna göre; Trafik polisinin sağ veya sol kolundan birini havaya kaldırması durumunda, bütün yönlerdeki araçlara trafik kapalı demektir.

Trafiği Yavaşlatma İşareti: Trafik polisi veya görevli kişi yavaşlatmak istediği yönü yüksek olacak şekilde sağ veya solunu omuzdan yere paralel oluncaya kadar derece ile 90 derece arasında sallar. Bu hareketin seri yapılması o yönde akan aşılatılması talimatını içerir.

Araç Durdurma işareti: Araç sürücülerinin sağda veya solda durmasını sağlamak amacıyla verilen işarettir.

Yön Tayini Hareketleri: Trafik polisinin sağa veya sola yön göstermek amacıyla verilen işarettir.

Gece Dönüş İşareti: Trafik polisi, işaret çubuğunu dönüş yapması istenilen araca yöneltir, dönüş yönüne göre çizilen yayın içinde hareket ettirir.

Gece Geç İşareti: Trafik polisi, işaret çubuğunun ucunu baş hizasından geçecek şekilde hareket ettirir.

Gece Dur İşareti: İşaret çubuğunu 45 derecelik bir yay içerisinde vücudun sağından soluna doğru hareket ettirir. Çubuk yere dik konumda ve ucu yukarıya bakar durumda tutulur.

Görevli kişinin kısa sesli tek veya fasıllı düdük işareti uyarma, uzun sesli tek veya fasıllı düdük işareti dur demektir.

TRAFİK IŞIKLI CİHAZLARI

- **Kırmızı Işık:** Yolun trafiğe kapalı olduğunu bildirir, durup beklenir.
- **Sarı Işık :** İkaz anlamında olup, yolun trafiğe açılıp veya kapanacağını bildirir.
- **Yeşil Işık :** Yolun trafiğe açık olduğunu bildirir, durmadan geçilir.
- **Kırmızı Işıklı Birlikte Yanan Sarı Işığın Anlamı:** Yolun trafiğe açılmak üzere olduğunu ikaz eder, harekete hazırlık yapılır.
- **Yeşil Işıktan Sonra Yanan Sarı Işığın Anlamı:** Yolun trafiğe kapanmak üzere olduğunu ikaz eder. Emniyetle duramayacak kadar yaklaşmış ise geçilir.
- **Fasıllı Olarak Yanıp Sönen Kırmızı Işığın Anlamı:** “Dur” anlamındadır, durup beklenir. Yolun açık olduğu görülünce hareket edilir.
- **Fasıllı Olarak Yanıp Sönen Sarı Işığın Anlamı:** “Yol ver” hız azaltılır, bu yerden dikkatli geçilir.
- **Işıklı Oklar:** Dönüş yapan sürücülere hitap eder, yeşil ışık yanmadan dönüş yapılmaz.
- **Yazılı Veya Sesli Trafik Işıklı Cihazları:** Araç trafiğine göre yaya trafiğini düzenler, yayalara hitap eder.

NOT: Trafik polisinin, ışıklı trafik cihazlarının, trafik işaret levhalarının ve yer işaretlerinin bir arada bulunması halinde uyulması gereken sıra bu şekildedir

TEHLİKE VE UYARI İŞARETLERİ

Karayolu ve çevresindeki tehlikeler hakkında yoldan yararlananlara uyarı görevi yapar.
Tehlikeli noktaya gelmeden önce sürücüye haber verir.
Lütfen kurallara uyalım, uymayanları uyaralım...

Tehlikeli Eğim
(Çıkış)

İki Taraftan
Daralan Kaplama

Sağdan Daralan
Kaplama

Soldan Daralan
Kaplama

Açılan Köprü

Gevşek Şev

Yaya Geçidi
Yaklaşım Levhası

Okul Geçidi
Yaklaşım Levhası

Bisiklet Geçebilir

Ehli Hayvanlar
Geçebilir

İki Yönlü Trafik

Dikkat

Kontrolsüz
Kavşak

Ana Yol-Tali Yol
Kavşağı

Ana Yol-Tali Yol
Kavşağı

Kontrolsüz
Demiryolu Geçidi

Tünel Yaklaşımı

Kontrolsüz
Demiryolu Geçidi
(Tek Hat)

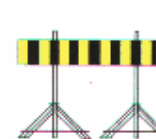
Kontrolsüz
Demiryolu Geçidi
(En Az İki Hat)

Kavşak Geçit
Yaklaşım Levhaları
(Sağ)

Köprü Yaklaşım
Levhası (Sol)

Engel İşaretleri

Tehlikeli Viraj
Yön Levhası

Refüj Başı
Ek Levhaları

Dönüş Adası
Ek Levhası

TRAFİK TANZİM İŞARETLERİ

Karayolundan yararlananlara trafik düzen ve güvenliğini sağlamak yönünden, uymaları gerekli olan, yasaklama, kısıtlama ve mecburiyetleri bildiren levhalardır.

Yol Ver

Dur

Karşıdan
Gelene Yol Ver

Taşıt Giremez

Taşıt Trafikine
Kapalı Yol

Kamyon
Giremez

Otobüs
Giremez

Treyler
Giremez

Yaya
Giremez

At Arabası
Giremez

Motorlu Taşıt
Giremez

Taşıt
Giremez

Genişliği.....
Metreden Fazla Olan
Taşıt Giremez

Yüksekliği.....
Metreden Fazla Olan
Taşıt Giremez

Uzunluğu.....
Metreden Fazla Olan
Taşıt Giremez

Sola
Dönülmez

U - Dönüşü
Yapılmaz

Öndeki Taşıtı
Geçmek Yasaktır

Kamyonlar İçin
Öndeki Taşıtı
Geçmek Yasaktır

Azami Hız
Sınırlandırması

Geçme Yasağı
Sonu

Kamyonlar İçin
Geçme Yasağı Sonu

Sağa Mecburi
Yön

Sola Mecburi
Yön

İleri Mecburi
Yön

Her İki Yandan
Gidiniz

Ada Etrafında
Dönünüz

Mecburi Bisiklet
Yolu

Mecburi Yaya
Yolu

Mecburi Atlı
Yolu

Motosiklet Hariç
Motorlu Taşıt
Trafikine Kapalı Yol

Motosiklet
Giremez

Bisiklet
Giremez

Mopet
Giremez

El Arabası
Giremez

Tarım Traktörü
Giremez

Belirli Miktardan Fazla
Patlayıcı ve Parlayıcı
Madde Taşıyan Taşıt
Giremez

Belirli Miktardan Fazla
Su Kirlenici Madde
Taşıyan Taşıt Giremez

Dinil Başına
Tondan Fazla Yük
Düştür Taşıt Giremez

Yükü Ağırlığı
Tondan Fazla Olan
Taşıt Giremez

Öndeki Taşıt....
Metreden Daha Yakın
Takip Edilemez

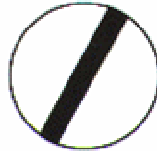
Sağa
Dönülmez

Sesli İkaz
Cihazlarının
Kullanımı Yasaktır

Gümrük - Durmadan
Geçmek Yasaktır

Bütün Yasaklama ve
Kısıtlamaların Sonu

Hız Sınırması
Sonu

İleri ve Sağa
Mecburi Yön

İleri ve Sola
Mecburi Yön

Sağa ve Sola
Mecburi Yön

Sağdan
Gidiniz

Mecburi
Asgari Hız

Mecburi Asgari
Hız Sonu

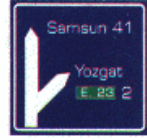
Zincir Takmak
Mecburidir

Zincir Takma
Mecburiyeti Sonu

TRAFİK BİLGİ İŞARETLERİ

Yoldan yararlananlara, yol ve yakın çevresiyle, kenarında bulunan yerleşim yerleriyle çeşitli hizmet birimleri hakkında bilgi verir.

Kavşak Öncesi
Yön Levhası

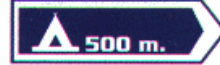
Girişi Olmayan
Yol Kavşağı

Girişi Olmayan
Yol Kavşağı

Kavşak İçi Yön Levhası
(Havaalanı)

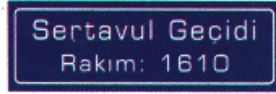
Kavşak İçi Yön Levhası
(Kamp Yeri)

Meskûn Mahal
(İlçe Merkezi) Levhası

Meskûn Mahal (Köy) Levhası

Coğrafi Bilgi (Dağ Geçidi)
Levhası

Coğrafi Bilgi (Köprü - Nehir)
Levhası

Mesafe Levhası

Yaya Geçidi

Motorlu Taşıt
Yolu Sonu

Durak

İlk yardım

Çeşme

Piknik Yeri

Yürüyüş Başlangıcı

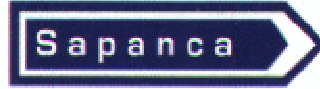
Anayol Bitimi

Jandarma

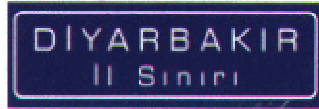
Polis

Kavşak İçeri Yön Levhası

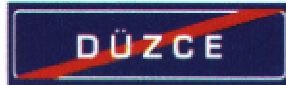
Kavşak İçeri Yön Levhası
(Turistik Mahal)

İl Sınırı Levhası

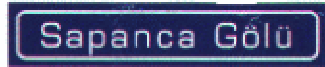
Meskûn Mahal (İl Merkezi)
Levhası

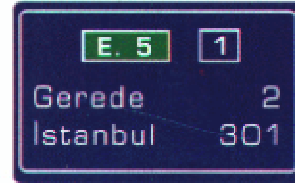
Meskûn Mahal Sonu İşaret
Levhası (İlçe Merkezi)

Meskûn Mahal Sonu
İşaret Levhası (Köy)

Coğrafi Bilgi (Göl) Levhası

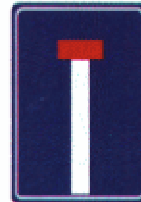
Meskûn Mahal ve Kavşak
Çıkışı Mesafe Levhası

Önceliği Olan Yön

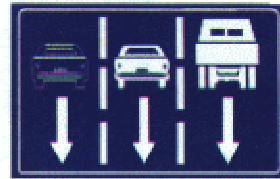
Anayol

İleri Çıkılmaz
Yol

Motorlu Taşıt
Yolu Başlangıcı

Şerit Kullanımı Levhası
(Başüstü)

Lokanta

Çayhane veya
Kafeterya

Giriş Olmayan
Yol Kavşağı

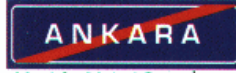
İlerideki Kavşakta Sola
Dönüş Yasakını
Gösteren Yön Levhası

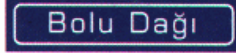
Kavşak Öncesi
Şerit Seçim Levhası

Türkiye Devlet
Sınırı Levhası

Meskûn Mahal Sonu İşaret
Levhası (II Merkezî)

Coğrafi Bilgi (Dağ) Levhası

Okul Geçidi

Hastane

Tek Yönlü Yol Levhası

Tamirhane

Telefon

Akaryakıt İstasyonu

Kamp Yeri

Karavanlı Kamp Yeri

Karavanlı ve
Çadırılı Kamp Yeri

Yangın Tehlikesi

Şerit Kullanımı Levhası
(Tırmanma)

Yüzme Yeri

Yüzülmez

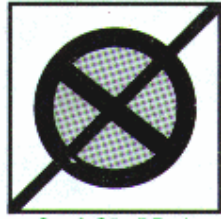
Bölünmüş Yol
Öncesi Yön Levhası

DURAKLAMA VE PARK ETME İŞARETLERİ

Araçların duraklama ve park etme hallerinde trafiğin akışı ve güvenliği bakımından yapılması ve yapılmaması gerekli görülen düzenlemeleri belirleyen işaretlerdir.

Sınırlı Süreli Park
Bölgesi

Sınırlı Süreli Park
Bölgesi Sonu

Park yeri

Parketmek Yasaktır

Duraklama ve
Parketmek Yasaktır

Haftanın Tek Günlerinde
Duraklama ve
Parketmek Yasaktır

Haftanın Çift Günlerinde
Duraklama ve
Parketmek Yasaktır

OTOYOL İŞARETLERİ

Otoyollarda uygulanan işaretlerdir.

Otoyol
Başlangıcı

Otoyol
Sonu

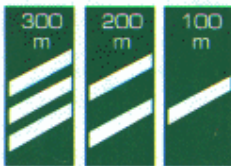
Otoyol Bilgi İşaretleri
(Kaplama Üstü Yön
Levhası)

Otoyol Bilgi İşaretleri
(Kaplama Üstü Yön
Levhası)

Otoyol Bilgi
İşaretleri (Refüj Odası
Yön Levhası)

Otoyol Çıkış Yaklaşım
Levhaları

Otoyolda Band
Değişirme

Otoyol Şerit
Düzenleme
Levhası

Otoyol Şerit
Düzenleme
Levhası

Otoyol Şerit
Kapatma
Levhası

ÜNİTE 5

KARAYOLUNDA ARAÇ SÜRME YASAĞI

Uyuşturucu ve keyif verici maddeleri almış olarak; karayolunda araç sürmek yasaktır.

Bu kurala uymadıkları tespit edilirse;

- Araç kullanmaktan men edilir ve mahkemeye sevk edilir.
- Mahkeme kararıyla hafif para ve 6 ay hapis cezası ise cezalandırılır.
- Sürücü belgeleri süresiz olarak geri alınır.

Alkollü içki almış olarak; Hususi otomobil sürücüleri kanlarındaki alkol miktarı en çok 0,50 promil olacak kadar alkol alarak araç kullanabilir, diğer araç sürücülerinin alkollü araç kullanmaları yasaktır.

Bu kurala uymadıkları tespit edilirse;

- Araç kullanmaktan men edilir
- Para cezasına çarptırılır
- İlk tespit 6 ay süre ile, ikinci tespit 2 yıl süre ile, üçüncü tespit 5 yıl süre ile sürücü belgesi geri alınır ve 6 ay hapis cezasına çarptırılır.

0,50 promil alkol; 2 şişe bira, 1 duble rakı, 2 kadeh şarap düzeyindedir. 0,50 promil alkol insan vücudunu 8 saat sonra terk eder.

Sürücü belgeleri olmayan; veya sürmeye yetkili oldukları araçlar dışındaki araçları sürmeleri yasaktır. Geçerli sürücü belgesi olmadan trafiğe çıkanlara ilk tespit 1 ay, tekrarı halinde 3 ay hapis cezası verilir.

Sürücü ve yolcular toplu taşıma araçlarında sigara içemez. Bu araçlarda sigara içenler hakkında 4207 yasa gereğince para cezası uygulanır.

ARAÇ KULLANMA SÜRELERİ

Ticari amaçlı yük ve yolcu taşıyan motorlu araç sürenler 24 saatlik süre içinde devamlı olarak 5 saat araç kullanabilir. 5 saat sonunda otuz dakika dinlenmeden sonra 24 saatlik süre içinde toplam 9 saat araç kullanabilir.

Takograf cihazı: Kamyon, otobüs, çekici, gibi araçlarda kullanılır. Araç kullanma süreleri, dinlenme süreleri ve yapılan hız takograf cihazı ile tespit edilir.

ÜNİTE 6

KARAYOLUNUN KULLANILMASI

Aksine bir işaret bulunmadıkça bütün sürücüler araçlarını;

■ **Gidiş yönüne göre yolun en sağından gitmek ve yol çok şeritli ise, trafik durumuna göre hızına uygun şeritten sürmek,**

■ **Şerit değiştirmeden önce, gireceği şeritteki araçların emniyetle geçmesini beklemek ve trafiği aksatacak veya tehlikeye sokacak şekilde şerit değiştirmemek,**

■ **Gidişe ayrılan şeritlerden en soldakini sürekli olarak işgal etmemek ve iki yönlü dört veya daha çok şeritli yollarda, aksine bir işaret bulunmadıkça motosiklet, otomobil, minibüs, kamyonet ve otobüs dışındaki araçları sürenler, geçme ve dönme dışında en sağ şeritten sürmek zorundadırlar.**

Sürücüler;

■ **Geçme, dönme, duraklama, durma ve park etme gibi haller dışında şerit değiştirmeleri ve iki şeridi birden kullanmaları,**

■ **Kavşaklara yaklaşırken, yerleşim yerleri dışında 150 metre, yerleşim yerleri içinde ise 30 metre mesafe içinde ve işaret vermeden şerit değiştirmeleri,**

■ **Araçların cinsine ve hızına uygun olmayan şeritten gitmeleri,**

■ **Bölünmüş yollarda, karşı yönden gelen trafik için ayrılmış yol bölümüne girmeleri ,**

■ **Dört veya daha fazla ve iki yönlü yollarda, karşı yönden gelen trafik için ayrılan yol kısmına girmeleri ve üç şeritli, iki yönlü yollarda en sol şeride girmeleri yasaktır.**

KONU 7

HIZ KURALLARI VE ARAÇ TAKİP MESAFESİ

HIZ KURALLARI

Sürücüler hızlarını; Kullandıkları aracın cinsine, yük , yol , hava ve görüş durumuna, trafik durumuna göre ayarlamak zorundadırlar.

Araçlara römork veya yarı römork takıldığında azami hız sınırından saatte 10 kilometre düşülmesi gerekir. Tehlikeli madde taşımaya mahsus olup, boş olarak trafiğe çıkarılan araçlar, kendi sınıflarına giren araçlara ait hızla sürülebilirler.

AZAMİ HIZ SINIRLARI

ARAÇ CİNSLERİ	Yerleşim Yeri İçi	Yerleşim Yeri Dışı	Otoyolda
Otomobillerde	50	90	120
Otobüslerde	50	80	100
Minibüs, Kamyonet ve Kamyonlarda	50	80	90
Arazi taşıtları ve motosikletlerde	50	70	80
Tehlikeli madde taşıyan araçlarda, özel izin belgesi ile karayoluna çıkan araçlarda	30	50	60
Bisiklet ve motorlu bisikletlerde	30	50	-----
L. T. Traktörlerde ,iş makinalarında arızalı araçları çeken araçlarda	20	20	-----
Servis freni bozuk araçları çeken araçlarda	15	15	-----

Zorunlu haller dışında şehirler arası karayolunu kullanan motorlu araçlarda araç cinsi gözetilmeksizin altına inilmemesi gereken hız sınırı 15 kilometre, otoyollarda ise 40 kilometredir.

Hız sınırlarına uyma mecburiyeti: Aksine bir işaret olmadıkça, sürücüler araçlarını araç cinslerine göre belirlenen hız sınırlarında sürebilirler.Hız sınırları yalnızca öndeki araçların geçilmesi durumunda aşılabılır bu durumda ceza işlemi uygulanmaz. Araç hızları radar ve benzeri cihazlarla kontrol edilir. Hız sınırlarını %10 dan,%30 a kadar aşan sürücüler hafif para ve puan, %30 dan fazla aşan sürücülere katlamalı hafif para ve puan cezası uygulanır. Suçun işlendiği tarihten geriye doğru 1 yıl içerisinde aynı kuralı 5 defa ihlal ettiği tespit edilen sürücülerin sürücü belgeleri 1 yıl süreyle geri alınır. Süresi sonunda pisiko-teknik muayeneye gönderirler.

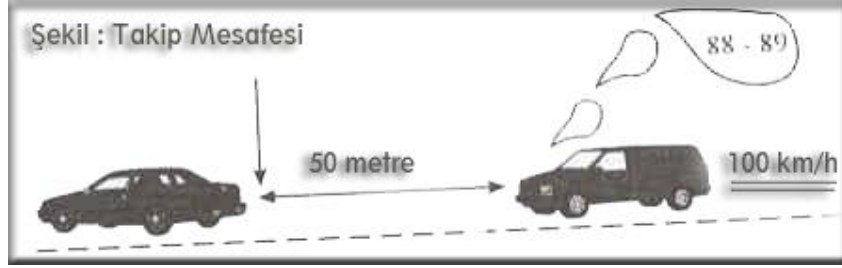
Hız azaltılması gereken yerler: Kavşaklara yaklaşırken, dönemeçlere girerken, tepe üstlerine yaklaşırken, yaya ve okul geçitlerine yaklaşırken, devamlı dönemeçli yollarda ilerlerken, demiryolu geçitlerine yaklaşırken, tünellere yaklaşırken, dar köprü ve menfezlere yaklaşırken, yapım bakım ve onarım çalışmaları yapılan yol kesimlerine yaklaşırken sürücüler hızlarını azaltmak zorundadırlar.

KONU 8

TAKİP MESAFESİ

Öndeki aracı takip ederken sürücüler, kendi hızlarının yarısı kadar metreden takip etmek zorundadırlar bu mesafeye **Takip Mesafesi** denir, örneğin 100 kilometre hızla giden araç sürücüsü öndeki aracı 50 metre mesafeden takip etmek zorundadırlar. Diğer bir tanımlamayla aracın 2 saniyede kat ettiği yol uzunluğudur.

Sürücü takip mesafesinin kontrolünü 88-89 veya 1001-1002 diye sayarak ayarlayabilir, bu sayma süresi de iki saniyeye tekabül eder.

Kol ve grup halinde seyreden araç sürücüleri, araçları arasında takip mesafesi kadar açıklık bırakmak zorundadırlar veya diğer araçların güvenle girebileceği kadar.

Tehlikeli madde taşıyan sürücüler yerleşim yerleri dışındaki karayollarında diğer araçları en az 50 metre mesafeden takip etmek zorundadırlar.

Öndeki aracı geçmenin yasak olduğu yerler:

- Geçmenin trafik işaretiyle yasaklandığı yerler
- Görüş yetersizliği olan tepe üstleri, dönemeçlere yaklaşırken
- Yaya ve okul geçitlerine yaklaşırken
- Demiryolu geçitlerinde ve buralara yaklaşırken
- İki yönlü, iki şeritli köprü ve tünellerde öndeki aracı geçmek yasaktır.

Öndeki aracı geçme kuralları:

- Geçişler sol şeritten yapılır.

■ Girilecek şerit kontrol edilir ve bir başka sürücünün kendisini geçmeye başlamamış olması gerekir.

■ Geçilecek olan aracın bir başka aracı geçip geçmediğine dikkat edilir.

■ Geçilecek şeridin boş olduğu görüldükten sonra sinyal verilir ve sol şerit üzerinden geçme tamamlanır.

■ Geçilen araç geriye görme aynasından görülmüş ise eski şeride geçilir

Ancak: Sola dönüş yapmak için yolun soluna yanaşan araçların, yolun ortasından giden tramvayların ve görev gereği yolun solunda duran geçiş üstünlüğüne sahip araçların sağından geçilebilir.

Arkadaki araca yol verme kuralları: Geçilen araç sürücüsü kendisini geçmek isteyen araçların işaretini alınca;

- İki yönlü yollarda taşıt yolunun sağ kenarına yakın gitmeli, dörtten fazla şeritli ve bölünmüş yollarda bulunduğu şeridi izlemelidir. Hızını arttırmamalıdır.
- Dar taşıt yollarında, trafiğin yoğun olduğu karayollarında yavaş gitmek sebebiyle kendilerini geçmek isteyen araçlara geçme kolaylığı sağlamalıdır. Sağa yanaşıp gerekirse durup yol vermelidir.
- Geçiş yapmak isteyenlere yol vermemek, geçilmekte iken bir başka aracı geçmeye veya sola dönmeye kalkmak, geçmek isteyen sürücüye dönüş lambaları ile geç işareti vermek yasaktır.

KONU 9

ARAÇLARIN MAVEVRA KURALLARI (DÖNÜŞLER)

Sağa dönüşler;

- Sağa dönüş işareti verilir
- Yolun gidişe ayrılan kısmının sağına yanaşılır.
- Hız azaltılır
- Dar kavisle dönüş tamamlanır.
- Dönüş sırasında ilk geçiş hakkı, karşıya geçen yayalara varsa bisiklet yolundaki bisikletlilere verilir.

Sola dönüşler;

- Sola dönüş işareti verilir.
- Yolun gidişe ayrılan kısmının soluna yanaşılır
- Hız azaltılır
- Dönüş başlamadan önce sağdan ve karşıdan gelen emniyetle duramayacak kadar yaklaşmış taşıtlara ilk geçiş hakkı verilir.
- Geniş kavisle dönüş tamamlanır.

Dönel kavşaklarda dönüş;

- Dönüş işareti verilir.
- Hız azaltılır
- Sol veya geriye dönülecek ise orta adaya yakın şeritten, sağa dönülecek ise orta adaya uzak şeritten kavşağa girilir.
- Girilecek yola yaklaşıldığında sağa dönüş işareti ile birlikte sağa yaklaşarak dönel kavşaktan çıkılır.
- Dönel kavşakta geriye dönülecekse, girilecek yola yaklaşıncaya kadar kullanılan şerit muhafaza edilir.

Geri gitme ve geri dönüşler;

- Bağlantı yolları, tek yönlü yollar ve dar yollarda geri gitmek ve dönmek yasaktır.
- Manevra dışında şerit değiştirmek ve trafiği yoğun olan yollarda geriye dönmek yasaktır.
- Dönüş sırasında araç sürücüleri, yaya ve bisikletliler için yeşil ışık yanmakta iken, yaya ve bisiklet yolundan geçen yoksa veya yayalar uzakta iseler, dönüş tamamlanır.
- Gidilen veya durulan şeridi değiştirmelerde, sürücülerin niyetlerini önceden belirleyip uygun mesafede dönüş işareti vererek belirtmeleri ve işareti manevra boyunca sürdürmeleri mecburidir. İşaret verildiği anda ve manevra dışında şerit değiştirmeleri yasaktır.
- Kamu hizmeti yolcu taşıtlarının duraklara giriş ve çıkışlarını kolaylaştırmak üzere gerekli hallerde ilerleyen ve bulundukları yerden çıkacak veya şerit değiştirecek olan araç sürücüleri manevralarını geciktirmek zorundadırlar.

KONU 10

KAVŞAKLARDA İLK GEÇİŞ HAKKI KURALLARI

Kavşağa yaklaşan bütün sürücüler; Yavaşlamak, dikkatli olmak, geçiş hakkı kurallarına uymak zorundadırlar.

Trafik görevlisi veya ışıklı trafik işaretleri ile yönetilmeyen ve aksine bir işaret bulunmayan kavşaklarda;

- Bütün sürücüler, geçiş üstünlüğüne sahip araçlara
- Bütün sürücüler, kavşakta doğru geçmekte olan tramvaylara

- Doğru geçen tramvay yolu bulunan, yola çıkan sürücüler bu yoldan geçen araçlara

- Bölünmüş yola çıkan sürücüler bu yoldan geçen araçlara

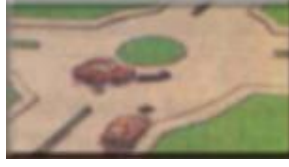
- Geçiş yolundan çıkan sürücüler, taşıt yolundan gelen araçlara

- Tali yoldan çıkan sürücüler, anayoldan geçen araçlara

- Dönel kavşağa giren araçlar, dönel kavşak içindeki araçlara

■ Bir mülkten çıkan araçlar diğer araçlara ilk geçiş hakkını vermek zorundadır.

Kavşak kollarının birbirinden farkı olmayan yollarda;

■ Motorsuz araçlar, motorlu araçlara ilk geçiş hakkını vermek zorundadır.

■ Motorlu araçlarda, araçların birbirinden üstünlükleri olmadığı durumlarda, soldaki araçlar sağdan gelen araçlara ilk geçiş hakkı vermek zorundadırlar.

■ Kavşağa gelen sürücüler, kavşak giriş ve çıkışlarından kurallara uygun olarak karşıya geçen veya geçmek üzere olan yayalara ilk geçiş hakkını vermek zorundadırlar.

■ Işıklı trafik işaretleri izin verse bile trafik akımı, kendisini kavşak içinde durmaya zorlayacak ise sürücülerin kavşağa girmesi yasaktır.

■ Görevli kişi veya ışıklı trafik işareti ile yönetilen kavşaklarda, sürücüler kavşağı en kısa zamanda geçmek zorundadırlar. Sürücülerin, gereksiz olarak yavaşlamaları, durmaları, araçtan inmeleri veya araçların motorlarını durdurmaları yasaktır.

■ Aksine bir trafik işareti olmadıkça, bütün kavşaklarda araçlar, ray üzerinde hareket eden taşıtlara geçiş hakkını vermek zorundadır.

KONU 11

GEÇİŞ ÜSTÜNLÜĞÜ

Geçiş üstünlüğü hakkı : Görev sırasında belirli araç sürücülerinin halkın can ve mal güvenliğini tehlikeye sokmamak şartı ile trafik kısıtlama ve yasaklamalarına bağlı olmamalarına denir.

GEÇİŞ ÜSTÜNLÜĞÜNE SAHİP ARAÇLAR

<i>Geçiş üstünlüğüne sahip araçlar</i>	<i>Kullandıkları tepe lambaları</i>
Cankurtaran (ambulans)	Mavi kırmızı veya mavi
İtfaiye	Kırmızı
Zabıta Araçları	Mavi Kırmızı veya mavi
Trafik Zabıtası Araçları	Mavi Kırmızı veya mavi
Sivil Savunma Araçları	Kırmızı
Koruyan ve Korunan Araçlar	Mavi
Sanık yada Suçlu Takip Eden Araçlar	Mavi kırmızı veya mavi

Sarı Tepe Lambası; üstünlüğü yoktur, kendini belli etmek isteyen araçlarda kullanılır. Çekici, kurtarıcı gibi benzeri araçlarda bulunur. Kullanılan tepe lambaları ve sesli uyarılar en az 150 metre mesafeden görülür ve duyulur özellikte olmalıdır. Görev sırasında geçiş üstünlüğü hakkını ışıklı ve sesli uyarı işaretlerini bir arada vermek şartıyla kullanabilirler.

Geçiş Üstünlüğüne Sahip Araçların Görülür veya Duyulur İşaretini Alan Araç Sürücülerini ;

Taşıt yolu üzerinde yer açmak, gerekirse durmak, bu araçlar geçinceye kadar beklemek zorundadırlar

Kavşakta iken ;

■Derhal kavşağı boşaltmak, gerekirse emniyetli bir mesafeye ulaştıktan sonra geçişi engellemeyecek şekilde durmak.

■Bu araçlar tarafından geçilinceye kadar beklemek zorundadırlar

Geçiş üstünlüğüne sahip araçların kavşaklarda karşılaşma durumlarında ilk geçiş hakkı sırası aşağıdaki gibi olmalıdır.

- 1- Cankurtaran (ambulans)
- 2- İtfaiye aracı
- 3- Güvenlik ve asayişle ilgili görevli araçlar (zabıta araçları)
- 4- Trafik hizmetlerine ait araçlar (trafik zabıta araçları)
- 5- Sivil savunma araçları (sadece alarm sırasında)
- 6- Koruyan ve korunan araçlar

KONU 12

GELEN TRAFİKLE KARŞILAŞMADA GEÇİŞ KOLAYLIĞI SAĞLAMA

İki yönlü trafiğin kullanıldığı yollarda karşı yönden gelen araçların hareketini zorlaştıran bir durum var ise;

- Geçişi kolaylaştırmak için yol ayırmak
- Aracını sağ kenara yaklaştırmak
- Gerekliyse sağa yanaşıp durmak zorundadırlar.

Dağlık dik yokuşlu yollarda karşılaşma hallerinde, çıkan araç için geçiş güç veya mümkün değilse güvenli geçişi sağlamak üzere inen araç sürücüleri;

- Varsa önceden sığınma cebine girmek, sığınma cebi yoksa sağ kenara yaklaşıp durmak,
- Çıkan araçlar için manevra imkanının bulunmadığı durumlarda geri giderek geçiş kolaylığı sağlamak zorundadırlar.

Sürücülerin; iniş eğimli yollarda motorun çalışmasını durdurmaları, vitesi boşa almaları yasaktır.Bu tür yollarda çıkılan vitesle inilmesi gerekir.

Düz eğimsiz dar taşıt yollarında aksine bir işaret yoksa; otomobil, minibüs, kamyonet, otobüs, kamyon, arazi taşıtı, lastik tekerlekli traktör, iş makinesi sıralaması ile geçiş hakkı sağlanır. Motorsuz araçlar motorlu araçlara yol verir.Karşılaşma halinde; trafik işaret levhaları var ise levhaların anlamlarına göre geçiş sağlanmalıdır.

GOKUL TAŞITLARI, YAYA, OKUL VE DEMİRYOLUNDAN

GEÇME KURALLARI

Okul taşıtı; Genel olarak, okul öncesi, ilköğretim ve orta dereceli okulların öğrencilerini ve rehber öğretmenini taşıyan taşıtlardır.

Okul taşıtlarında;

■30 cm çapında kırmızı ışık veren ve üzerinde siyah renkte DUR yazısı bulunan lamba ve örneğine uygun renk ve boyutta OKUL TAŞITI yazısı bulunması zorunludur.

■Dur ışığı yalnızca öğrenci indirip bindirirken yakılmalıdır. Işık yandığı sürece, hiçbir taşıt okul taşıtını geçmemelidir.

■Öğrencilerin uzanabileceği camlar sabit olmalıdır.

■Okul taşıtlarında araç içi düzenin sağlanması, araç iniş ve binişlerinde öğrencilere yardımcı olunması amacıyla rehber öğretmen bulundurulması zorunludur.

Yaya Ve Okul Geçidinde Sürücüler;

- Hızlarını azaltmaları,
- Geçitten geçen veya geçmekte olan yayalara ilk geçiş hakkını vermeleri,
- Varsa görevlinin talimatlarına uymaları zorunludur.

Demiryolu (Hemzemin) Geçitleri;

■Karayolu ile demiryolunun aynı noktada kesişmesi ile oluşan bariyerli yada bariyersiz geçitlere Demiryolu (hemzemin) geçit adı verilir.

Bariyerli (kontrollü) Demiryoluna Yaklaşan Sürücüler;

■ Hız azaltmaları ve geçidin durumuna göre hareket etmeleri gerekir.

Bariyersiz (kontrosüz) Demiryoluna yaklaşan sürücüler;

■ Hızlarını azaltmaları,

■ Geçide gelindiğinde makul bir mesafede durmaları,

■ Herhangi bir demiryolu aracının geçmediğinden emin olunduktan sonra geçmeleri gerekir.

KONU 13

DURMA, DURAKLAMA VE PARK ETME KURALLARI

Durma ; Görevli kişilerce verilen dur emrinde, sesli işaretli cihazların dur emrinde, kırmızı ışıktaki, işaret levhalarına uyularak, öndeki araçların durması, arızalı haller gibi her türlü trafik zorunlulukları sebebiyle aracın durdurulmasıdır.

Gereksiz olarak trafiği aksatacak, engelleyecek ve tehlikeye düşürecek şekilde araçların durdurulması yasaktır.

Duraklama; Durma halleri dışında, yolcu indirmek ve bindirmek, yük yüklemek veya boşalmak, kısa bir süre için beklemek amacıyla aracın durdurulmasıdır. Duraklama bekleme amacı ile yapılırsa, bunun süresi en çok 5 dakikadır. 5 dakikayı geçerse park etme olur.

Duraklamada Alınacak Tedbirler

■ En uygun yerin seçilmesi,

■ Bulunulan şeritte en az yer işgal edilmesi,

■ Varsa banketten yararlanılması

■ Duraklama amacı uzun süre beklemeyi gerektiriyor ise, park etmede alınacak önlemlerin alınması, gerekli hallerde park ışıklarının yakılması gereklidir.

Duraklamanın Yasak Olduğu Yerler

■ Duraklamanın yasak olduğu trafik işareti ile belirtilmiş olduğu yerlerde

■ Sol şerit üzerinde (raylı sistemin bulunduğu yollar hariç),

■ Yaya, okul ve demiryolu geçitlerinde, otobüs, tramvay ve taksi duraklarında,

■ Kavşaklarda, tünellerde, rampalarda, köprülerde, bağlantı yollarında ve buralara yerleşim yerleri içinde 5 metre, yerleşim yerleri dışında

■ 100 metre mesafe içinde ve görüşün yeterli olmadığı tepe üstlerine yakın yerlerde, dönemeçlerde,

■ Duraklayan veya park eden araçların yol tarafındaki yanında,

■ İşaret levhalarına yaklaşım yönünde, yerleşim yerleri içinde 15 metre, yerleşim yerleri dışında 100 metre mesafede duraklamak yasaktır.

Yolcu İndirme Bindirme Kuralları

Araç sürücülerinin;

■ Yolcularını aracın sağ tarafından indirip bindirmesi,

■ Araç durmadan kapı açması,

■ Kapıların kapanmasını beklemeden hareket etmesi yasaktır.

Park etme: Aracın durma ve duraklamasının dışında uzun süre bekletilmesidir.

Park etmede alınacak tedbirler:

- Aracın motoru durdurulur, el freni çekilir,uygun bir vitesle takılır, kapı ve camlar kilitlenir ve tekerlekler sağa çevrilir.
- Kamyon, otobüs ve çekicilerde bu önlemlerin yanı sıra araç takozla sabitlenir, tehlikeli madde taşıyan araçlarda ise birde gözcü bulundurulur.

Park etmenin yasak olduğu yerler:

- Duraklamanın yasak olduğu yerlerde,
 - Park etmenin trafik işaretleriyle yasaklanmış olduğu yerlerde,
 - Geçiş yolları önünde veya üzerinde,
 - Belirlenmiş yangın musluklarına her iki yönde 5 m mesafe içinde,
 - Kamu hizmeti yapan yolcu taşıtlarının duraklarını belirten levhalara her iki yönde 15 m mesafe içinde,
 - Üç veya daha çok ayrı taşıt yolu olan karayolunda ortadaki taşıt yolunda, üç veya daha fazla şeritli yollarda, aksine bir işaret bulunmadıkça, gidiş yönüne ayrılmış en sağ şerit dışındaki şeritlerde,
 - Kurallara uygun olarak park etmiş araçların çıkışına engel olacak şekilde,
 - Geçiş üstünlüğü olan araçların giriş ve çıkış yaptığı yerleri gösteren işaret levhalarına 15 m mesafe içinde,
 - Kamunun yararlandığı park, bahçe , garaj, sinema, fabrika, okul, hastane vb. tesis ve iş yerlerinin giriş ve çıkış kapılarına her iki yönde 5 m mesafe içinde,
 - Park için ayrılmamış veya trafik işaretleriyle belirlenmemiş alt ve üst geçitler ile köprüler üzerinde 10 m mesafe içinde,
- Belirli kişi, kurum ve kuruluşlara, trafik komisyonları kararı ile ayrılmış olan ve bir işaretle belirlenmiş park yerlerinde park etmek yasaktır.

KONU 14

ARAÇLARIN IŞIKLANDIRILMASI

Kara yollarında trafiğe çıkacak araçlarda, yönetmelikte gösterildiği şekilde ışık donanımı bulundurulmalıdır.Araçlarda farlar, dönüş lambaları, park lambaları, kuyruk lambaları, fren lambaları ve plaka lambalarının bulundurulması zorunludur. Sis lambaları ile geri vites lambasının bulunması zorunlu değildir.Kanun ve yönetmelikte belirtilmeyen lambalar, trafik zabıtasınca sökülür ve para cezası uygulanır.

Yakını gösteren ışıklar 25 m, uzağı gösteren ışıklar 100m ilerisini aydınlatacak şekilde olmalıdır.

Uzağı gösteren ışıklar:

- Geceleri (yerleşim yerleri dışında),
- Yeterince aydınlatılmamış tünellerde ve benzeri yerlerde kullanılır.
- Karşı yönden gelen araç sürücülerinin ve karayolunu kullanan diğer kişilerin gözlerini kamaştıracak şekilde uzağı gösteren ışıkların yakılması yasaktır.

Yakını gösteren ışıklar:

- Karşılaşmalarda, aydınlatmanın yeterli olduğu yerlerde,
- Öndeki aracı takiplerde,
- Bir aracı geçerken yan yana gelinceye kadar,
- Gündüz görüşü azaltan sisli, yağışlı v.b. havalarda kullanırlar.

Işıkların kullanılmasında yasaklar:

- Sadece park veya sis ışıklarıyla araç sürülmesi,
- Gece sis ışıklarının: sisli, karlı ve sağnak yağışlı havalar dışında diğer farlarla birlikte yakılması,
- Dönüş ışıklarının geç anlamında kullanılması,
- Karşılaşmalarda ışıkların söndürülmesi öndeki aracı geçişlerde uyarı için çok kısa süre dışında uzağı gösteren ışıkların yakılması,
- Yönetmelikte belirtilen esaslara aykırı nitelikte ışık takılması ve kullanılması yasaktır.
- Normal hava şartlarında ışıkların yakılmasıyla birlikte arka plakanın 20 m mesafeden okunacak şekilde aydınlatılmış şekilde olması zorunludur.

KONU 14

ARIZALI ARAÇLARIN İŞARETLENMESİ VE ÇEKİLMESİ

Karayolunda bozulup kalan araç tüm imkanlar kullanılarak şerit dışına varsa bankete veya sığınma cebine çekilmelidir.

İşaretlenmesi:

- İşaretleme reflektörü arızalı aracın ön ve arkasına en az 30 metre uzakta ve diğer araçların ise 150 metre mesafeden görebilecekleri yer ve şekilde yerleştirilmelidir.
- Reflektör 45cm. eşkenar üçgen ve 150m mesafeden görünebilme özelliğine sahip olmalıdır.
- Reflektörün diğer özelliği ise; diğer araçların rüzgarından devrilmeyecek nitelikte demir ayaklara sahip olmak zorundadır.
- Kamyon, otobüs ve çekicilerde ise 150*25 ebatlarında engel işareti konulmalıdır,
- Tehlikeli madde taşıyan araçlarda ise bu önlemlerle birlikte birde gözcü bulunmalıdır.
- Römork veya yarı römorkların arkasında bir kenarı 15 santimetre uzunluğunda, içi boş eşkenar üçgen şeklinde yansıtıcı (reflektör) olmalıdır.

Çekilmesi:

- Herhangi bir arızadan dolayı çekilerek götürülmesi gereken araçlar kurtarıcı araçlar ile çekilerek götürülmesi gerekir.

Çekilen aracın;

- Ağırlığı, çeken aracın taşıma sınırından fazla olmamalı,
- Sürücü kontrolünde olmalı,
- Işık donanımı bozuk ise, arkasına gündüz 20*20 ebadında kırmızı bez, gece kırmızı ışık veya reflektör konulmalıdır.

Çeken ve Çekilen Araçlarla İlgili Şartlar:

- Her iki araç boş olmalıdır.(yük ve yolcu taşınmayacak)
- İki aracın bağlantısı çelik çubuk, çelik halat veya zincirle yapılmalıdır.
- İki araç arasındaki bağlantının uzunluğu en fazla 5 metre olmalıdır. Bu bağlantı 2,5 metreyi geçecek olursa araya gündüz kırmızı yansıtıcı bez, gece ise kırmızı ışık veya yansıtıcı konulmalıdır.
- Çekilen aracın freni bozuk ise, çeken araç ile arasındaki bağlantı 1 metreden fazla olmamalı, bağlantı araçların birbirine yaklaşmasını önleyecek şekilde yapılmalıdır.
- Çeken araç freni bozuk aracı çekerken 15 kilometre hızdan, diğer hallerde 20 kilometre hızdan fazla sürülmemelidir.
- Kendi kendine hareket gücü olmayan römork ve benzeri arızalı araçlar ile başka bir araçla çekilemeyecek durumda olan arızalı araçlar, yalnız kurtarıcı araçlarla çekilmelidir.

ÜNİTE 17

ARAÇLARIN BOYUT ÖLÇÜLERİ, AĞIRLIKLARI VE YÜKLENME KURALLARI

Araçların Boyut Ölçü Ve Ağırlıkları: Karayoluna çıkarılan araçların yüklü veya yüksüz olarak ölçüleri;
Azami yükseklikleri ; 4.00 metre
Azami Genişlikleri; 2,55 metre olmalıdır.

Azami Uzunluklar Ve Azami Ağırlıklar

Araçlar	Uzunluklar	Araçlar	Ağırlıklar
2 veya daha çok araçlarda, iki dingilli otobüs ve Treleybüslerde	12,00 metre	Tek dingilde en çok	10 ton
3 dingilli tek katlı otobüslerde	12,60 metre	Tahrikli (motordan hareket alan) tek dingil	11,5 ton
3 veya 4 dingilli tek ve çift katlı otobüslerde	15,00 metre	2 dingil aks grubu için azami yüklü ağırlık	18 ton
Yarı römorklu araçlarda	16,50 metre	2 dingil (eksenler arasındaki mesafe1m-1,3m ise)	16 ton
Mafsallı (körüklü) otobüslerde	18,00 metre	2 dingil (eksenler arasındaki mesafenin uzunluğu 1m – 1,8m ise)	18 ton
1 römorklu katarlarda	18,75 metre	3 dingil aks grubu için azami yüklü ağırlık	25 ton
2 römorklu katarlarda	22,00 metre	4 dingil aks grubu için azami yüklü ağırlık	32 ton
		5 veya daha çok dingilli yarı römorklu veya römorklu katarlarda	40 ton
		Konteynır taşıyan yarı römorklu araçlarda	44 ton

ARAÇLARI YÜKLEME KURALLARI

Ticari amaçla çalışan; taksi, dolmuş, minibüs ve otobüs gibi taşıtlarla yolcu taşımacılığı yapan, kamyon kamyonet ve benzeri taşıtlarla yük taşımacılığı yapmak isteyen sürücülerin, Ticari Taşıt Kullanma Belgesi'ne sahip olmaları zorunludur. Ticari taşıt belgesi Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonuna bağlı meslek odaları tarafından verilir.

Araç Sürücülerinin;

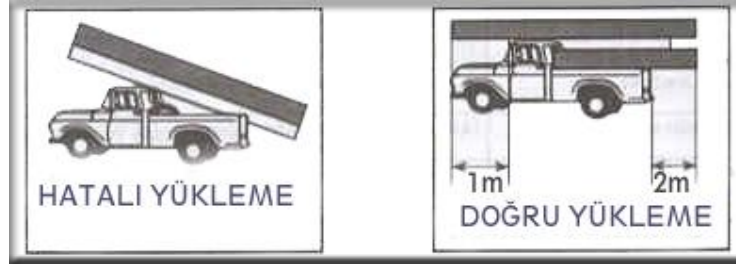
- Taşıma sınırının üstünde yük alması,
- Araçların çamurluk, basamak,karoseri kenarı gibi dış kısımlarda ve yük üzerinde insan taşınması yasaktır.
- Şehirler arası otobüslerde Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza Sigortası ve Zorunlu Mali sorumluluk sigortası yaptırmadan trafiğe çıkmasına izin verilmez.
- Ayakta ve fazla yolcu olarak yolcu taşıyan araçlarda, fazla yolcular en yakın yerde indirilir ve sorumluluk sürücüye aittir.

Araçların yüklenmesinde belirlenmiş ölçü ve esaslara aykırı olarak;

- Trafik güvenliğini veya yol kapasitesini bozacak,
- Karayoluna yada mülklere zarar verecek,
- Taşıma sınırını ve dingil ağırlığını aşacak,
- Gabari ölçülerini aşacak şekilde araç yüklenmesi yasaktır.

Yükün yüklenmesinde en uygun şekil;

kasanın sağ ve sol yanından taşmayacak, karayoluna değmeyecek, dökülmeyecek en fazla önden 1 metre, arkadan 2 metre aşacak şekilde olmalıdır.

- Ağırlıkları fazla olanlar ile boyutları geniş, uzun ve bölünemeyen eşyalar için Karayolları Genel Müdürlüğünden özel izin belgesi veya özel yük taşıma izin belgesi alınması gerekir.
- Yukarıdaki yasaklar ihlal edilecek olursa trafikten men edilirler.

Kamyon, kamyonet ve römorklarda yolcu taşıyabilme esasları;

- Uygun oturma yeri yapılırsa, kasa kenarları düşmeyi önleyecek şekilde ve üzerinin örtülü olması şartıyla yolcu taşınabilir. Yolcu sayısı ise, ton başına en fazla 2 kişi olabilir.

Lastik tekerlekli traktörlerde yük ve yolcu taşınması;

- Ticari amaçla taşımada kullanılmaz , ancak kısa mesafede örneğin tarlaya işçi götürmek için insan taşınabilir. Düşmeyi önleyecek şekilde otuma ve tutunma yerleri yapılırsa ton başına en fazla 3 kişi taşınabilir. Römork kasa kapaklarının düşmeyi önleyecek şekilde kapalı olması zorunludur.

TEHLİKELİ MADDELERİN TAŞINMASI

Fiziksel ve kimyasal yapı ve nitelikleri bakımından patlayıcı, parlayıcı, yanıcı, kendi kendine tutuşucu veya kolayca ateş alıcı, zehirli veya radyoaktif maddeler ve bunların benzerleri Tehlikeli Madde sayılır. Radyo aktif maddelerin yüklenmesi, boşaltılması ve taşınabilmesi için Atom Enerji Komisyonundan izin alınması zorunludur.

Tehlikeli Madde Taşıyan Araçlara İlişkin Kurallar;

- Boş olarak yolda iseler kendi sınıfına giren araçların hızı ile sürerler.
- Diğer araçları en az 50 metre mesafeden takip etmek zorundadırlar
- Tehlikeli maddelerin yüklenmesi ve boşaltılması sırasında, bulundukları yere 30 metre mesafe içinde alev ve kıvılcım çıkaran cisimlerle yaklaşılmalıdır.
- 6 voltu geçmeyen pilli fener dışındaki aydınlatma cihazlarıyla girilmeyecektir.
- 2 adet 6 kilogramlık yangın söndürücü bulundurulmalıdır.
- Duraklama hallerinde diğer araçlar ile aralarında 20 metre mesafe bulunmalıdır.

KONU 18

OTOYOL KURALLARI

Otoyol (erişme kontrollü karayolu) : Özellikle transit trafiğe tahsis edilen, belirli yerler ve şartlar dışında girişin ve çıkışların yasaklandığı, yaya, hayvan ve motorsuz araçların giremediği ancak izin verilebilen araçların yararlandığı ve trafiğin özel kontrole tabi tutulduğu karayoluna verilen addır.

- Sürücüler otoyola girerken hızlanma Şeridini, çıkarken Yavaşlama Şeridini kullanmalıdır.
- Otoyollarda duraklamak, park etmek, geri dönmek, geri gitmek yasaktır.
- Kaza ve arıza gibi zorunlu hallerde aracın emniyet şeridine alınarak işaretlenmesi gerekir. Emniyet şeridinde seyretmek yasaktır.

KONU 19

SÜRÜCÜ VE YOLCULARIN KORUYUCU TERTİBAT KULLANMASI

YAVAŞ SÜRME VE YAVAŞLAMA BİSİKLET VE MOTOSİKLET KURALLARI

- Sürücü ve Yolcuların Koruyucu Tertibat Kullanmaları;
- Otomobil ve tescilde otomobil gibi işlem gören arazi taşıtlarında ve minibüslerde Emniyet Kemerinin bulundurulması ve kullanılması zorunludur. Bu araçların ön koltuklarında 10 yaşından küçüklerin taşınması yasaktır.
- Motosiklet sürücülerinin; koruma başlığı ve koruma gözlüğü, yolcuların ise koruma başlığı kullanmaları zorunludur.

Yavaş sürme ve yavaşlama yasağı;

- Sürücülerin zorunlu bir neden olmadıkça;
- Diğer araçların ilerleyişine engel olacak şekilde yavaş sürmeleri,
- Belirlenen hız sınırlarının çok altında ve trafiğin akışını engel olacak şekilde sürmeleri,
- Başkalarını rahatsız edecek veya tehlikeye sokacak şekilde gereksiz ve ani yavaşlamaları, yasaktır.

Bisiklet, Motorlu bisiklet ve motosiklet sürücüleri ile ilgili kurallar;

- Bu araçların yaya yolunu kullanmaları yasaktır.
- Ayrı bisiklet yolu var ise sürücüler bisikletlerini, motorlu bisikletlerini taşıt yolunda sürmeleri yasaktır.
- Taşıt yolunun bir şeridinde en fazla iki bisikletli yan yana gidebilir.
- Bisiklet, motorlu bisiklet ve motosiklette arkada oturma yeri varsa bir tane yolcu taşıyabilir.
- Bu araçların akrobatik amaçla kullanılması, başka araçlara asılmaları, ellerinde paket taşımaları, iki ellerini bırakarak araçlarını sürmeleri yasaktır.
- Bisiklet kullanıma yaşı 11, motorsuz taşıtları kullanma yaşı 13 tür.

KONU 20

YARIŞLAR VE KOŞULAR YAYALAR İLE İLGİLİ KURALLAR

Yarışlar ve koşular; İl içinde yapılacak yarışlar için o ilin valiliğinden, iller arası veya uluslar arası yarışlar için iç işleri bakanlığından izin alınması zorunludur ve müracaatı yarıştan en az bir ay önce yapılmalıdır. İzinsiz yapılan yarışlar ve koşular durdurularak yasal işlem yapılır. Yarışa katılanlar için sorumluluk sigortası yapılmalıdır.

Yayalar ile ilgili kurallar;

- Yayalar; yaya yolu, banket veya alan varsa buralardan yürümek zorundadır.
- Her iki tarafta banket var ise gidiş yönlerine göre sol banketten yürümek zorundadır.
- Taşıt yolunun karşı tarafına geçmek isteyen yayalar, yaya ve okul geçitlerinden veya kavşaklardan geçmek zorundadırlar. 100 metre yakınında bu gibi yerler yoksa, gelen taşıtların uzaklık ve hızını kontrol ederek en kısa doğrultuda karşıya geçebilirler.
- Beyaz baston taşıyan, kolunda üç siyah yuvarlaklı sarı bant bulunan bir yayanın veya bir köpek yardımı ile yürüyen özürlü kişilerin taşıt yolu üzerinde bulunmaları halinde bütün sürücülerin yavaşlamaları, gerektiğinde durarak yardımcı olmaları zorunludur.
- Yollarda güvenli geçiş için önce sola, sonra sağa bakılarak sakıncalı bir durum yoksa taşıt yoluna girerek geçiş sırasında sola veya sağa bakılarak yürüyüşe devam etmek, taşıt yoluna girmeden duramayacak kadar yaklaşmış taşıtlar var ise ilk geçiş hakkını onlara vermek zorunludur.

Yaya yolu bulunmayan yollarda yürüyen yayalar, geceleri açık renk elbise giymek, üstünde veya elinde yansıtıcı bulundurmak, ışık taşımak zorundadırlar.

KONU 20

TRAFİK KAZALARINDA KUSUR PAYLARI

Sürücü Kusur Payı : % 85 Yaya Kusur Payı : %12
Yolcu Kusur Payı : %0,3 Araç Kusur Payı : %2
Yol Kusur Payı : %0,7

Sürücülerin Yapmış olduğu kusurlar;

- Aşırı hız ve öndeki aracı yakından takip etmek,
- Geçiş haklarına uymamak ve hatalı sollama,
- Alkollü araç kullanmak, yorgun ve dalgın araç kullanmak,
- Uygun şerit kullanmamak ve kırmızı ışıkta geçmek,
- Taşıma sınırına uymamak gibi kusurları yaparlar.

Yol Kusurları;

Yapım hataları, çökme, işaretleme eksikliği şeklinde ifade edilir.

Araç Kusurları;

- Periyodik muayene ve bakımlara dikkat etmemektir.
- Kazaların tamamen ortadan kalkması, kaldırılması mümkün değildir. Ancak insan unsurunun iyi bir şekilde eğitilmesi, gerekli yasal tedbirlerin alınması kazaları ve kazalarda meydana gelen her türlü kayıpları azaltacaktır.

ÜNİTE 2

ARAÇLARIN TESCİL İŞLEMLERİ VE SÜRÜCÜ BELGELERİ

■ Ünite ile ilgili açıklama; Tescil süreleri, yapılma mecburiyetleri ve sürücü belgeleri iyi kavranmalıdır.

KONU 1

ARAÇLARIN TESCİL (KAYIT) İŞLEMLERİ

Araç sahipleri araçlarını yetkili tescil kuruluşuna tescil ettirmek ve tescil belgesini almak zorundadırlar.

Ancak :

- Geçici kayıtlı ülkemize girmesine izin verilmiş yabancı plakalı araçlar,
- Ülkemizde tescil zorunluluğundan muaf tutulmuş araçlar,
- Araçları imal edenler ile satıcılığını yapanların teşhir veya satış amacı ile geçici olarak bulundurdıkları motorlu araçlar,
- Belediyelerce tescili gerekli görülenler hariç bütün motorsuz taşıtların tescil zorunluluğu yoktur.

Tescil süreleri:

- Tescili zorunlu ve ilk defa tescili yapılacak olan araçları satın alanlar ile gümrükten çekme tarihinden itibaren 3 ay içinde araçların tescilini yaptırmak zorunludur.
- Alınan sahiplik belgesi, taşıt alım vergi makbuzu, karayoluna uygunluk v.s. gibi belgelerle başvurup tescil kuruluşundan- trafik belgesini- tescil belgesini- tescil plakasını alırlar.
- Daha önce alınmış 2. el araç ise 1 ay içinde yeni sahibi tarafından tescil edilme zorunluluğu vardır.
- Araç hurdaya çıktığı zaman 1 ay içinde tescili silinmesi gerekir.
- Renk değişikliği gibi teknik değişikliklerde 1 ay içinde tescile bildirilmelidir.

Geçici trafik belgesi: Tescil işlemleri bitmemiş olsa bile geçici trafik belgesi olarak karayolunda araç sürebilirler.

Tescil plakaları ve özellikleri:

- 0.75mm kalınlığında alüminyum vb. madendendir.
- Gümrük plakaları 6 gün geçerlidir.(kartondandır)
- 20m mesafeden okunacak şekilde aydınlatılmış olmalıdır.
- Her plakada il kod numarasından önce ülke kodu (TR) rumuzu bulunur.

Plaka Renkleri:

- Resmi araçların plakaları siyah zemin, beyaz harf ve rakamlardan oluşur.
- Ticari veya özel araç plakaları beyaz zemin, siyah harf ve rakamlardan oluşur.
- Sakat kişilere ait araç plakalarında ülke kodunun sağında tekerlekli sandalye resmi bulunur.
- Emniyet araçlarının plakaları mavi zemin, beyaz harf ve rakamlardan oluşur.

■Diplomatik kişilere ait araçların plakaları, beyaz zemin, yeşil harf ve rakamlardan oluşur.

■Türkiye'ye gelen yabancıların araçlarının plakaları; mavi zemin üzerine beyaz rakam ve harften oluşur.Ancak: Ülkemizde bulunan misyonlarda görevli yabancıların plakaları, beyaz zemin üzerine mavi harf ve rakamlardan oluşur.

■Geçici gümrük plakalarında; yeşil zemin,harf ve rakamlar kırmızıdır.

■Geçici plakalarda; sarı zemin, harf ve rakamlar siyahtır.

Özel tahsisli plakalar:

■Cumhurbaşkanı; koyu kırmızı zemin üzerine sarı madeni fors.

■Cumhurbaşkanlığına ait diğer araçlarda; koyu kırmızı zemin üzerine sarı madeni harf ve rakam,

■İl valilerine ait makam araçlarında; koyu kırmızı zemin, sarı madeni harf ve rakam.

■Başbakan ,Bakanlar, Müsteşarlar, Emniyet Genel Müdürü ve Diyanet İşleri Başkanı'na tahsis edilen araçlarda; beyaz zemin üzerene dörtlü kırmızı rakam grubu bulunur.

■Makam Hizmetlerine tahsis edilmiş araçlarda, beyaz zemin üzerinde kırmızı harf ve rakam vardır.

■İsteyen kişilere veya tüzel kişiliğe haiz kuruluşlara ücreti karşılığında plakalarda; kırmızı, lacivert, mavi, koyu sarı veya koyu yeşil zemin üzerine ortaya ad soyad ticari ünvanı verilir.

GEÇİCİ TRAFİK BELGELERİ

Geçici trafik belgeleri ve plakaları tescilsiz olup, karayolunda geçici olarak kullanılacak araçlara mali mesuliyet sigortası yaptırmış, taşıt alım vergisi yatırılmış, teknik muayenesi yapılmış olmak kaydı ile geçici trafik belgesi ve geçici tescil plakası verilir.Geçici trafik belgesinin süresi en fazla 30 gün geçerlidir. Geçici trafik belgeleri şu şekilde sınıflandırılmıştır;

1- A geçici trafik belgesi : Aynı il sınırları için 24 saat, şehirlerarası yollar için en çok 6 günlüktür.

2- B geçici trafik belgesi : Tescili yapılmamış ya da tescil veya trafik belgesi işlemleri tamamlanmamış araçlar için verilir, süresi en fazla 30 gündür.

3- C geçici trafik belgesi : Satıldığı veya bulunduğu yerden tescil edileceği yere kadar götürülecek araçlara verilir. Süresi en fazla 6 gündür.

4- D geçici trafik belgesi : Yurt dışından satın alınan veya yurt dışına satılan araçların karayollarında sürülerek götürülmesi ve getirilmesi için verilen belgedir. Süresi en fazla 30 gündür.

5- E geçici trafik belgesi : Türkiye'de ithal edilmek üzere getirilen araçlar ile ikametgahı yabancı

memleketlerde olan Türk ve yabancı seyyahlar haricinde kalan ve resmi veya özel sektörlerde çalışmak üzere gelen yabancı kişilere ait araçlara kullanmak üzere verilir. Süresi en fazla 6 gündür.

6- F geçici trafik belgesi : Dış ülkelerde bulunan vatandaşlarımızın, belge ve plakaları geri alınan plakasız araçları ile yurdumuza gelişlerinde giriş işlemleri yapan gümrük idarelerince, verilen giriş izin belgesidir. Süresi en fazla 3 aydır

7- Günlük ve saatlik olarak trafiğe çıkış izni verilmesi durumunda; Trafik ve tescil belgesi işlemleri yürütülmekte olan araçlara verilir. Süresi en fazla 48 saattir.

KONU 2

SÜRÜCÜ BELGELERİ

Sürücü belgesi sahibi olmayan kişilerin, motorlu araçları kullanması yasaktır. Geçerli sürücü belgesi olmadan trafiğe çıkanlara ilk tespitte 1 aydan 2 aya kadar, tekrarı halinde 2 aydan 3 aya kadar hapis cezası verilir. 18 yaşından küçükler için bu ceza, ilk tespitte 1 ay, tekrarı halinde 3 ay çocuk ıslahevlerinde ıslah edilmek suretiyle yerine getirilir.

Sürücü Belgelerinin

SINIFI	ARAÇLARI	YAŞ
A1	Motorlu bisiklet	17
A2	Motosiklet	17
B	Otomobil-Minibüs-Kamyonet+F	18
C	Kamyon+ B+F	22
D	Çekici +C+B+F	22
E	Otobüs+C+B+F	22
F	Lastik tekerlekli traktör	17
G	İşmakinesi	18
H	Özel tertibatlı araçlar	18

■Ülkemizde uluslar arası sürücü belgesi, "Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu" tarafından verilmektedir.

■Sürücüler, ikamet adresi değişikliklerini, 30 gün içinde kayıtlı oldukları tescil kuruluşuna bildirmek zorundadırlar.

■Sürücü belgeleri, Sağlık raporu ile sürücülük yapmasında ve sürücü belgesinin sahte olduğu, hile ile alındığı, şartlarına uygun olmadan verildiği tespit edilenlerin trafik zabıtasınca geri alınır.

■Sürücü belgelerinin taşınması ve istendiğinde yetkililere gösterilmesi: Sürücüler araç kullanırken gereken belge ve evraklarını yanlarında bulundurmak ve istenildiğinde yetkililere göstermek zorundadırlar.

Yetkililerin istemesi halinde:

■Sürücü belgesi,

■Tescil plakaları,(aracın ön ve arkasında)

■Trafik belgesi,

■Tescil belgesi,

■Zorunlu Mali sorumluluk sigorta poliçesinin, gösterilmesi zorunludur.

KONU 3

ARAÇLARIN MUAYENE İŞLEMLERİ

- Hususi otomobiller 3 yaş sonunda 2 yılda bir,
 - Resmi ve Ticari araç, 2 yaş sonunda yılda bir,
 - Lastik tekerlekli traktör, 3 yaş sonunda 3 yılda bir,
 - Diğer bütün motorlu araçlar 1 yaş sonunda yılda bir defa muayene edilir.
- Muayene süresi dolmamış olsa bile kazaya karışması sonucu yetkili zabıta muayenesi gerekli görülenler ile, üzerinde esaslı değişiklik yapılması durumunda araçların ayrıca özel muayenesi zorunludur.
- Araçların muayeneleri Kara yolları Genel Müdürlüğü'ne ait muayene istasyonlarında yapılır.
- Mali sorumluluk sigortası yapılmamış araçlar, muayeneye alınmazlar.
- Hurdaya çıkarılan araçlar 1 ay içinde ilgili tescil kuruluşlarına bildiriler.

KONU 4

ZORUNLU MALİ SORUMLULUK SİGORTASI

Her araç sürücüsünün yaptırmak zorunda olduğu sigorta Mali Sorumluluk Sigortasıdır. İsteğe bağlı olarak yapılan sigorta ise Kasko Sigorta dır.

Mali Zorunluluk Sigortası:

- Sigortasız araçlar trafikten men edilir ve para cezası uygulanır.
- Süresi 12 aydır.
- Araç satışı durumunda aracı alan kişi 15 içinde sigorta devri (zeyilname) veya yeni sigorta poliçesi çıkarmak zorundadır.
- Sigorta şirketi kaza yapan araçların parasını 8 iş günü içinde araç sahibine ödemek zorundadır.

ÜNİTE 3

TRAFİK KAZALARI, TRAFİK SUÇLARI VE TRAFİK CEZALARI

■ **Ünite İle İlgili Açıklama:** Trafik kazalarının önemi kavranmalıdır. Bu ünite içerisinde en önemli olan konulardan biride asli kusurlardır. Asli kusur sebepleri mutlaka ezberlenmelidir. Sürücü belgelerindeki ceza puanları ve geri alınması bilinmelidir.

KONU 1 TRAFİK KAZALARI

Trafik Kazalarına Karışanların Sorumlulukları;

■ **Durmak ve trafik güvenliği için gerekli önlemleri almak ve kaza yerindeki iz ve delilleri değiştirmemek.**

■ **Olayı görevlilere bildirmek, kaza yerinden ayrılmamak.**

■ **Başında sahibi veya sorumlusu bulunmayan araç veya mala zarar verilmesi halinde; aracın, malın ilgisini bulmak. Bulamadığı takdirde zarar verilen aracın veya malın üzerine not bırakmak.**

■ **Kaza sadece maddi hasarla sonuçlanmış ise, kazaya karışan bütün tarafların, aralarında yazılı olarak anlaşmaları halinde olay yerinden ayrılabilirler. Olay yerinden ayrıldıktan sonra, kaza tespit tutanağı düzenlenmesini isteyemezler.**

Kaza yerinden geçenlerin sorumlulukları;

■ **Kaza yerinde usulüne uygun ilkyardım tedbirleri almak.**

■ **Olayı en yakın zabıta veya sağlık kuruluşuna bildirmek.**

■ **Yetkililerin isteği halinde yaralıları sağlık kuruluşuna götürmek.**

Trafik Kazalarında Asli (esas) Kusur Halleri;

Esas suçlu olma durumudur. %100 yada 8’de 8 diye kabul edilir.

■ **Kırmızı ışıkta geçmek yada yetkili memurun dur işaretine uymamak.**

■ **İki şeritli yollarda karşı trafik için kullanılan kısma yada şerite girmek.**

■ **Arkadan çarpmak.**

■ **Şerit tecavüzünde bulunmak.**

■ **Geçme yasağı olan yerlerde öndeki aracı geçmek.**

■ **Kavşaklarda geçiş önceliğine uymamak.**

■ **Taşıt giremez işareti olan yere yada bölünmüş yolda karşı tarafın şeridine girmek.**

■ **Dönüş manevralarına uymamak.**

■ **Manevrayı düzenleyen genel şartlara uymamak.**

■ **Kaplamanın dar olduğu yerlerde, geçiş önceliğine uymamak.**

■ **Kurallara uygun olarak park etmiş araca çarpmak.**

■ **Yerleşim yerleri dışındaki karayolunda zorunlu haller dışında duraklamak veya park etmek.**

Trafik kazalarına el koymaya yetkili kişiler; Trafik zabıtası, trafik polisleri, trafik jandarması.

Tutanak düzenlemeye yetkili kişiler; Trafik zabıtası, jandarma, fahri trafik müfettişi.

KONU 2

TRAFİK SUÇLARI VE CEZALARI

Adli Cezalar; Hafif para cezası, hafif hapis cezası, belgelerin geri alınma cezası, işyeri kapatma cezası.

İdari cezalar; Para cezası, belgelerin geri alınması, puan cezası;

Suçun işlendiği tarihten geriye doğru;

■1 yılda 100 ceza puanını doldurulması durumunda, sürücü belgesi 2 ay geri alınır ve Motorlu taşıt sürücü kurslarına baş vurarak trafik eğitimi alırlar.

■1 yılda 2 defa 100 ceza puanı doldurulması durumunda sürücü belgeleri 4 ay süre ile geri alınarak psiko-teknik değerlendirmeye ve psikiyatri uzmanının muayenesine tabi tutulur. Muayene sonucunda sürücülük yapmasına engel bulunmayanların, belgeleri süresi sonunda iade edilir.

■1 yılda 3 defa 100 ceza puanını dolduran sürücülerin sürücü belgeleri süresiz olarak geri alınır.

■Ölümlü sonuçlanan trafik kazalarına asli kusurlu olarak sebebiyet veren sürücülerin sürücü belgeleri 1 yıl süre ile geri alınır.

■İdari bir trafik suçu işleyenler hakkında ceza tutanağı düzenlenir. Ceza tutanağında yazılan para cezasını 10 gün içinde yatırılması zorunludur. Süresi içinde yatırılmayan para cezaları iki katına çıkar

KONU 3

ARAÇLARDA BULUNDURULMASI MECBURİ GEREÇLER

Gerecin Cinsi	Aracın Cinsi	Görevi ve Özellikleri
İç lamba	Ücretli yolcu taşıyan motorlu taşıtlarda	Taşıtın içini aydınlatacak, sürücünün gözünü almayacak nitelikte olmalıdır.
Taksimetre	Taksi otomobillerinde	Yolcu tarafından görülebilecek şekilde araç içerisine monte edilmiş ve her zaman kullanıma hazır olmalıdır.
Takoğraf	Otobüs, kamyon ve çekicilerde	Sürücünün araç kullanma, dinlenme, hızını belirler.
Yangın söndürme cihazı	Otomobil, Minibüs ve Kamyonetlerde	1 kg kapasiteli 1 adet
	Otobüs, Kamyon ve Çekicilerde	6 kg kapasiteli 1adet
	Tehlikeli madde taşıyan araçlarda	6 kg kapasiteli 2 adet

Yedek malzeme ve takımlar	Otomobil, otobüs, minibüs, kamyonet, kamyon, çekici ve L.T.traktör	Kriko, bijon anahtarı, dış ışık donanımı için ampul, sigorta, pense, tornavida, seyyar lamba veya el feneri, karlı havalar için zincir,çekme halatı,
Reflektör	Motosiklet hariç, bütün araçlarda en az iki adet olacak	150 m' den görülecek, kırmızı ışık yansıtacak, her bir kenarı 45 cm olacak, her kenarında 5 cm genişliğinde yansıtacak olacak ve devrilmeyecek nitelikte olacak.
Engel işareti	Otobüs,Kamyon ve Çekicilerde	150 m' den görülebilecek, 150*25 cm ebatında olacaktır.
Stepne	Motosiklet ve L.T. Traktör hariç şehirler arası yolcu taşıyan bütün motorlu araçlarda	Kullanılır durumda bulundurulacak
Tekerlek takozu	Otobüs ve azami yüklü ağırlığı 3.5 tondan fazla azami yüklü ağırlığı 750 kg' dan fazla olan 2 dingilli römorklarda	1 adet bulunacak, tesirli ve kolay kullanılabilir olan motorlu araçlarda olacak
Tekerlek takoz	Üç veya daha fazla dingilli motorlu taşıtlarda yarı römorklarda ve azami yüklü ağırlığı 750 kg' dan fazla olan tek dingilli römorklarda	2 adet bulunacak, tesirli ve kolay bulunur olacak
Emniyet kemeri	Otomobil ve tescilde otomobil gibi işlem gören arazi taşıtı ve minibüslerde	Otomobil ve tescilde otomobil gibi işlem gören arazi taşıtlarında ön ve arka koltukta, minibüslerde ise sürücü ile ön koltukta oturan yolcular için; Türk Standartları Enstitüsünün T:S: 199/1 standartlarına uygun nitelikte olacaktır
Koruma gözlüğü ve başlığı	Motosiklet ve motorlu bisikletlerde	Sürücüler için koruma başlığı ve koruma gözlüğü, yolcular için ise koruma başlığı
İlk yardım çantası	Motosiklet ve motorlu bisiklet hariç, tüm motorlu araçlarda	İlk yardım malzemesi aracın taşıdığı yolcu miktarı kadar olmalıdır,ve her an kullanıma hazır olmalıdır, ilkyardım çantası şoförün kolayca ulaşabileceği yerde bulunmalıdır.

ÜNİTE 4

ÇEVRE BİLGİSİ - ŞEHİR BİLGİSİ

■ Ünite İle İlgili Açıklama: Çevre ile ilgili tanımlar bilinmelidir.

Canlı varlıklara tesir eden dış tesirlerin tümüne çevre adı verilir. Diğer bir tanımlamayla insanı etkileyen ve insandan etkilenen dış ortamdır. Hava, su, toprak, bitki örtüsü, hayvanlar ve yaşadığımız gezegen üzerinde veya dışında olan, her türlü insanı etkileyen nesneler çevre kavramının içine dahildir.

Bütün insanların kirletilmemiş bir çevrede yaşama hakkı en tabii hakkıdır. Hiç kimsenin dikkatsizlik, ihmal veya kasıtlı olarak bu ortamı bozmasına izin verilmemelidir. Turistik bir ülke olabilmemiz için çevrenin korunmasına dikkat etmeliyiz çünkü turistler kirletilmemiş ve daha temiz ülkeleri tercih ederler.

KONU 1 ÇEVRE İLE İLGİLİ GENEL TANIMLAR

Çevre Koruma; Çevre kirliliğini önlemek amacıyla yapılan çalışmalara denir. Konaklama ve piknik terlerinden ayrılırken: ateş yakılmışsa söndürülür çöpler toplanır fakat araç yıkanmaz.

Çevre Hakkı: İnsanların sağlıklı bir çevrede hayat hakkını ihlal edenlere karşı yargı yoluyla savunmasıdır.

Çevre Kirliliği: İnsanların faaliyetleri sonucu havada, suda, toprakta meydana gelen olumsuz gelişmeler, ekolojik dengenin bozulması sonucu ortaya çıkan gürültü, koku ve atıkların meydana getirdiği zararlı sonuçlardır.

Atık: Çevrede bozulma meydana getirecek miktarda çevreye boşaltılan maddelere denir. Çevreye pis koku ve bulaşı hastalık yayar kötü görünüm arz eder.

Alıcı Ortam: Atıkların bırakıldığı uzak yada yakın çevre.

Gürültü: Kişilerin ruh ve beden sağlığını bozacak seviyede istenmeyen seslerdir.

Katalitik Konvektör: Egzozdan çıkan zehirli gazların zehirleyici etkilerini azaltır, taşıt egzozundan çıkan karbonmonoksit miktarı araç hareket halinde iken en fazla %4,5, rölantide çalışırken en fazla %3,5 olmalıdır.

Erozyon: Toprağın rüzgar ve su gibi etkilerle bir yerden bir yere taşınmasıdır.

Fauna : Bir ülkeye ait hayvan topluluğu

Flora : Bir ülkeye ait bitki topluluğu.

Desibell (db): Ses ölçü birimi.

KONU 2

ÇEVRE KİRLİLİĞİNİN SEBEBİ

Hava kirliliğinin sebepleri:

- Bakımı yapılmamış araçların fazla yakıt yakması
- Temiz olmayan yakıt kullanılması
- Trafik yoğunluğu
- Zorunlu haller dışında araç kullanma
- Trafik yoğunluğu nedeniyle aracın uzun süre trafikte seyretmesi
- Duraklama ve park etme sırasında gereksiz yere çalıştırılması
- Kurşun kirliliğinin en önemli kaynağı taşıtlardır.

Toprak kirliliğinin sebepleri:

- Araç bakımlarının uygun ortamlarda yapılmaması, motor yağı, asit vs. atıkları toprağa dökülmesi,
- Araçlarda kullanılan, yenilen ve içilen maddelerin atıklarının çevreye atılması,
- Kimyasal ve radyoaktif maddelerin emniyet tedbirleri alınmadan taşınması (Radyoaktif maddelerin yüklenmesi, taşınması ve boşaltılması için Türkiye Atom Enerjisi Kurumundan izin alınması zorunludur)
- Sürücülerin prman ve tarım arazisi yangınlarına sebep olmaları,
- Dökülecek, taşacak, tozacak vs. şekilde yük taşımak,

Su kirliliği:

- Deniz kıyılarından veya dere yataklarından kum, çakıl alınması,
- Atıkların sulara dökülmesi.

Gürültü kirliliği sebepleri:

- Taşıtların neden olduğu gürültüler.(egzoz, tekerlekler, motor, aracın hareketli, ve sabit parçaları, korna, hoparlör, müzik cihazları, aerodinamik yapı, vs.)
- Trafik akışının neden olduğu gürültüler.(aşırı hız, ani fren, vs.)
- Taşıtlar tarafından çıkarılan gürültünün insanın ruh ve beden üzerindeki etkileri; işitsel, fizyolojik, psikolojik ve performans etkileridir.
- Susturucu ve ses giderici parçalar araçlardan kesinlikle çıkartılamaz.

KONU 3

ŞEHİR BİLGİSİ VE SÜRÜCÜ DAVRANIŞLARI

Özel araçları gereksiz kullanmanın zararları:

- Yakıt tüketiminin artmasına ve israfa neden olur.
- Aracın yıpranmasının ve ömrünün azalmasına neden olur.
- Çevrenin kirlenmesine ve bozulmasına neden olur.
- Park problemi artar.

Bu saydığımız zararları asgariye indirmek için:

- Araçlardaki gereksiz yükleri boşaltın.
- Aynı istikamete giden kişilerin araçlarını müşterek kullanın
- Kısa mesafelere yürüyerek gidin.
- Toplu taşıma araçlarını kullanın
- Trafiği az olan yolları ve saatleri seçin.

Önemli merkezler, taşıtlardaki harita ve krokiler sürücüye zaman, emek, yakıt tasarrufu sağlar.Fakat can ve mal güvenliği sağlamadığı unutulmamalıdır.